

ANNA MARIA ΔΡΟΥΜΠΟΥΚΗ
μια ατελείωτη διαπραγμάτευση
Η ανασυγκρότηση των ελληνικών εβραϊκών
κοινοτήτων και οι γερμανικές αποζημιώσεις, 1945-1961
Πρόλογος: Γιώργος Κόκκινος

ANNA MARIA ΔΡΟΥΜΠΟΥΚΗ

Μια ατελείωτη διαπραγμάτευση.

*Η ανασυγκρότηση των ελληνικών
εβραϊκών κοινοτήτων και οι γερμανικές
αποζημιώσεις, 1945-1961*

(Εκδ. Ποταμός, Αθήνα 2019)

Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου οι εβραϊκές κοινότητες στην Ελλάδα ήρθαν αντιμέτωπες με τεράστιες δυσκολίες. Δεν ήταν μόνο το τραύμα που άφησε η Καταστροφή και οι αμέτρητες ανθρώπινες απώλειες τις οποίες

έπρεπε να διαχειριστούν όσοι επέζησαν και οι οικογένειές τους. Υπήρχε ανάγκη για τη δημιουργία νέων υποδομών για όσους επέστρεφαν από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, ενώ ήταν επιτακτική η εύρεση σπιτιών και χώρων κοινοτικής και θρησκευτικής δράσης. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, συνέδραμαν -όχι χωρίς προβλήματα- διεθνείς ανθρωπιστικοί οργανισμοί, όπως ο Jewish Material Claims Against Germany και η American Jewish Joint Distribution Committee. Ωστόσο, αυτή η "μηχανική της βοήθειας" συνδέεται πιο πολύ με τις γερμανικές αποζημιώσεις. Η άγונה αλληλεπίδραση με τη γερμανική γραφειοκρατία δημιούργησε έναν πάγιο κύκλο δίκαιων αιτημάτων που αν δεν ικανοποιούνταν θα προκαλούσαν βαριά πλήγματα στις εβραϊκές κοινότητες της Ελλάδας. Ο πατερναλιστικός τρόπος διαχείρισης των αιτημάτων και η πολύπλοκη, απρόσωπη γραφειοκρατία συνάντησαν την αντίδραση των κοινοτήτων, οι οποίες δεν αντιλαμβάνονταν αυτή την οικονομική βοήθεια ως "ελεημοσύνη" αλλά ως στοιχειώδη και απαραίτητη ανθρωπιστική βοήθεια, όπως γινόταν, και με μεγαλύτερα ποσά, σε άλλα κράτη της Ευρώπης. Στο βιβλίο αυτό παρατίθεται η ιστορία της ανασυγκρότησης των Ελλήνων Εβραίων και το πολυετές μπρα-ντε-φερ με τους Γερμανούς γραφειοκράτες για να υποστηριχθεί το βασικό επιχείρημα ότι η ζωή απ' την αρχή, το χτίσιμο των κοινοτήτων σε νέες βάσεις μετά την οριακή εμπειρία της Καταστροφής, η ανάκτηση των ελπίδων και της αισιοδοξίας, όλα αυτά προϋπέθεταν μια διαρκή αγωνία και έναν αγώνα που δεν είχε πάντοτε αυτονόητα αποτελέσματα.